

Wyniki badań jako podstawa rozwoju kształcenia i szkolenia zawodowego oraz Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji

Rok 2021 obfitował w liczne zmiany w sferze gospodarki i rynku pracy. Niewątpliwie miały one duży wpływ również na edukację dorosłych w kontekście potrzeby transferu wiedzy, jaka jest efektem prowadzonych badań i wdrażanych innowacji w różnych dziedzinach życia zawodowego i społecznego. Z jednej strony dobrze byłoby wiedzieć, w jaki sposób rynek pracy zmienia się pod wpływem technologii, zmian klimatu i demografii, z drugiej zaś potrafić tę wiedzę skutecznie wykorzystać do doskonalenia oferty kształcenia i szkolenia zawodowego. Transformacja cyfrowa i ekologiczna stymuluje zapotrzebowanie na umiejętności i szkolenia we wszystkich sektorach. Dlatego rozumiemy, jaką kluczową rolę spełnią badania w procesie dostosowania edukacji do zmian w środowisku pracy i odbudowy UE po pandemii. Zdobywanie nowych umiejętności i eliminowanie luk kompetencyjnych, które uwidoczniła pandemia, to wyzwania, z którymi muszą sobie poradzić zarówno pracodawcy, jak i systemy edukacji formalnej i pozaformalnej. W obecnej sytuacji obowiązkiem każdego przedsiębiorstwa powinno być analizowanie i dokonywanie oceny, czy posiadane zasoby, zdolności i kompetencje stanowią potencjał przyczyniający się do tworzenia innowacji oraz wartości dodanej mimo zmieniającego się otoczenia organizacji, wywołanego również pandemią.

Jak podkreślają eksperci CEDEFOP, warunkiem wstępnym umożliwiającym optymalizację inwestycji państw w podnoszenie kwalifikacji jest posiadanie rzetelnych informacji i danych. Niezwykle istotna jest wiedza na temat umiejętności wymaganych na poszczególnych szczeblach, w określonych obszarach, wobec określonych podmiotów i w określonym zakresie.

W czwartym numerze czasopisma odwołujemy się do wyników badań autorów, dzięki którym nasza wiedza o edukacji dorosłych i rynku pracy może być narzędziem i inspiracją do własnej pracy naukowca, nauczyciela, szkoleniowca czy doradcy zawodowego.

Naszym czytelnikom polecam m.in. artykuł naukowców z Federalnego Instytutu Kształcenia Zawodowego (BIBB) z Bonn (L. Buchholz, H. Ertl, P. Grollmann, C. Widera, I. Le Mouillour) pt. *Wkład badań na rzecz innowacji w Kształceniu Zawodowym i Szkoleniach. Rola Instytutów Kształcenia Zawodowego*, w którym prezentują wyniki międzynarodowych badań przeprowadzonych w 2020 r. z udziałem blisko trzydziestu instytucji naukowych zajmujących się badaniami nad kształceniem zawodowym i ustawicznym w dwudziestu dwóch krajach. Celem tego badania m.in. było przyczynienie się do zwiększenia widoczności zinstytucjonalizowanych badań prowadzonych w tym obszarze, określenie wspólnych wyzwań i nakreślenie możliwości prowadzenia skoordynowanej współpracy ponadnarodowej. Rezultaty przeprowadzonych badań potwierdzają trend wzmacniania współpracy pomiędzy instytucjami i dążenia do ustanowienia sieci instytucjonalnej pozwalającej zajmować się kwestiami kształcenia zawodowego aktywnie i w sposób bardziej systemowy.

Ważnym sygnałem dla rozwoju Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK) w Polsce są wyniki diagnozy przeprowadzone przez K. Symelę i I. Woźniaka w Instytutach Sieci Badawczej Łukasiewiczy. Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że działalność szkoleniowa/kursowa w instytutach Sieci jest dobrze rozwinięta, ma długoletnie tradycje i tendencję wzrostową do ich dalszego rozwoju. Ponadto wyniki badania są punktem odniesienia do podjęcia w przyszłości działań prowadzących do opracowania opisów nowych kwalifikacji rynkowych oraz uruchomienia usług zewnętrznych związanych z pełnieniem różnych ról na rzecz ZSK: instytucja szkoleniowa, instytucja walidująca i certyfikująca, podmiot zewnętrznego zapewnienia jakości.

W części „Konferencje, recenzje, informacje” w szczególności polecam czytelnikom monografię pt. *Człowiek i Praca. Perspektywa transhumanizmu* autorstwa Renaty Tomaszewskiej, profesor uczelni, zatrudnionej w Katedrze Pedagogiki Pracy i Andragogiki Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Książka jest ważnym głosem w dyskusji o przyszłości pracy i roli w niej człowieka. Jest obowiązkową lekturą dla pedagogów pracy, andragogów, nauczycieli akademickich i szkolnictwa zawodowego (branżowego), doradców zawodowych i doradców kariery oraz wszystkich tych, którzy mają wpływ na rozwój sztucznej inteligencji.

Z okazji zbliżającego się Nowego Roku 2022 w imieniu Redakcji składam wszystkim naszym Czytelnikom, Autorom artykułów, Recenzentom oraz Członkom Rady Programowej, Redaktorom naukowym, Redaktorom Tematycznym najserdeczniejsze życzenia – zdrowia ponad wszystko, wszelkiej pomyślności, sukcesów naukowych, inwencji twórczej i pozytywnej energii tak potrzebnej do realizacji wyzwań i pokonywania napotykanych trudności w czasach pandemii.

Research results as the basis for the development of vocational education and training and the Integrated Qualifications System

The year 2021 changed the economy and the labor market for good. Undoubtedly, it had a great impact on adult education which currently needs a tremendous knowledge transfer being the result of research and innovation in various areas of professional and social life. On the one hand, it is good to know how the labor market changes under the influence of technology, climate change and demographics, on the other hand, it would be ideal if that knowledge was effectively used to improve the offer of vocational education and training. The digital and ecological transformation is a driving demand for skills and training in all sectors. Therefore, we observe the research to be a key element of the process of adapting education to changes in the working environment and the recovery of the EU after the pandemic. The pandemic revealed that acquiring new skills and eliminating competency gaps are challenges that both employers and formal and non-formal education systems have to cope with. In the current situation, it should be the responsibility of each enterprise to analyze and assess whether its resources, capabilities and competences could result in innovation despite constantly changing working conditions.

As emphasized by CEDEFOP experts, the prerequisite for optimizing countries' investments in improving qualifications is having reliable information and data. It is extremely important to know the skills required at different levels, in specific areas, and for specific entities.

In the fourth issue of the Journal, we present the research on adult education and the labor market which can be a tool and inspiration for scientists, teachers, trainers, and career advisors.

On behalf of the Editorial Board, I would like to extend my best wishes of health, prosperity, scientific success, creativity and positive energy to all our Readers, Authors, Reviewers and Members of the Program Council, Scientific Editors, and Thematic Editors. May the upcoming New Year 2022 be the time when everyone can start afresh and handle new challenges.